

Aan de gemeenteraad

Op 24 oktober 2024 stelde S. Soytekin (DENK) ons schriftelijke vragen met de titel 'Helpt van de moslims ervaart discriminatie.'

Inleidend wordt gesteld:

"Uit een onderzoek uit 2021 en 2022 blijkt dat de discriminatie in Nederland met 38% hoger ligt dan het gemiddelde in de Europese Unie. De helft van de Nederlandse moslims heeft recent discriminatie ervaren. Uit het donderdag 24 oktober verschenen rapport 'Moslim zijn in de Europese Unie' van het Europees Bureau voor de grondrechten blijkt dat discriminatie van moslims in de hele Europese Unie toeneemt. Volgens het rapport zegt 47% van de Europese moslims de afgelopen vijf jaar gediscrimineerd te zijn. Eén op de twee moslims in de EU krijgt in het dagelijks leven te maken met discriminatie, racisme en intimidatie. Niet alleen vanwege hun geloof, maar ook vanwege hun huidskleur en etnische of immigratieachtergrond. Jonge moslims die in de EU zijn geboren en vrouwen die religieuze kleding dragen worden het bijzonder getroffen door deze negatieve ervaringen. Het FRA benadrukt de negatieve invloed van racisme en discriminatie, vooral in de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg."

Hieronder volgen de vraag en onze beantwoording:

Vraag 1:

Bent u op de hoogte van het AD-artikel over het rapport 'Moslim zijn in de Europese Unie'? Wat is uw reactie op de bevindingen in dit rapport?

Antwoord:

Ja, het college is hiermee bekend. De bevindingen beschrijven een zorgelijke en negatieve ontwikkeling. Het college verwerpt elke vorm van discriminatie en racisme, hieronder valt nadrukkelijk ook uitsluiting en stigmatisering op grond van religie en afkomst. Dit is bij wet verboden. Het college zet zich in om discriminatie en racisme, op maatschappelijke terreinen zoals de arbeidsmarkt en woningmarkt, tegen te gaan in Rotterdam. Deze aanpak staat beschreven in het actieplan Samenleven in één Stad 2024-2027.

Vraag 2:

In het actieplan 'Samenleven in één Stad 2024-2027' is er een focus op antidiscriminatie. Wat is de huidige voortgang van de specifieke acties gericht op het bestrijden van (moslim)discriminatie en het bevorderen van gelijke kansen?

Antwoord:

De maatregelen in het actieplan zijn veelal generiek van aard, dat wil zeggen niet specifiek uitgesplitst naar diversiteits- en discriminatiegronden. Over de algehele voortgang van alle acties wordt u inhoudelijk geïnformeerd in de eerste voortgangsrapportage van het actieplan, dit volgt begin 2025.

Wel kunnen we enkele concrete voorbeelden geven van initiatieven die de gemeente faciliteert, ondersteunt of heeft ondernomen om de acceptatie van (religieuze) diversiteit te bevorderen:

- Via de Subsidieregeling Samenleven in één stad 2024 – 2027 kunnen organisaties in aanmerking komen voor subsidie, als zij met hun activiteiten bijdragen aan de doelstellingen van het actieplan. Afgelopen jaar zijn bijv. twee initiatieven van SPIOR ondersteund, waaronder een project in het kader van cultuur- en religiesensitiviteit in het welzijnswerk in Rotterdam. Ook is er een maatschappelijke iftar ondersteund, toegankelijk voor alle Rotterdammers, en bedoeld om samenzijn te faciliteren met een maaltijd.
- We hebben signalen dat vooral Rotterdammers met een Arabisch klinkende achternaam en islamitische organisaties overmatige bewijslast en wantrouwen ervaren bij het openen van een bankrekening of bij transacties. Ook landelijk recent onderzoek wijst dit uit.¹ Om deze signalen onder de aandacht te brengen is er een overleg georganiseerd tussen de wethouder Samenleven, de (toenmalige) burgemeester en een afvaardiging uit de bankensector. Zij zijn bekend met dit breder probleem en werken, mede naar aanleiding van het landelijk onderzoek aan betere transparantie en communicatie in hun dienstverlening richting klanten. De Nederlandse bank zal in 2025 vervolgonderzoek doen naar of de maatregelen het gewenste effect sorteren.
- Verder ondersteunen we initiatieven zoals Heilige Huisjes (jaarlijks gebedshuizentour) en Veelkleurige Religies Rotterdam (gericht op interreligieuze dialoog).

Vraag 3:

Het rapport vermeldt een stijging van moslimdiscriminatie in de EU en Nederland. Hoe ziet u deze ontwikkeling specifiek in Rotterdam? Kunt u inzicht geven in de gegevens hierover? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het aantal discriminatiemeldingen op grond van godsdienst (tegen moslims) bij antidiscriminatiebureau RADAR was 14 in 2022. In 2023 zijn er 22 meldingen gedaan. Deze toename is niet eenduidig te verklaren, maar het kan samenhangen met een verhoogde meldingsbereidheid, waar we zowel landelijk als in Rotterdam op inzetten. Ook (geo-)politieke ontwikkelingen kunnen van invloed zijn.

¹ [Aanbiedingsbrief bij onderzoek naar ervaren discriminatie bij burgers door banken en betaalinstellingen / Kamerstuk / Rijksoverheid.nl](#)

Zie ook de collegebrief waarin u bent geïnformeerd over de Discriminatiemonitor 2023 (24bb004655) en voor nadere duiding van het aantal meldingen zie het antwoord op vraag 7.

Vraag 4:

Wat is de huidige status van het dashboard voor discriminatiemeldingen en hoe wordt deze informatie gebruikt?

Antwoord:

In opdracht van de G4 wordt er een nieuw dashboard ontwikkeld, waarin digitaal en bijna realtime alle discriminatiecijfers (politie, adv en het OM) inzichtelijk zijn. Het dashboard wordt in de loop van 2025 gelanceerd. Op dit moment worden de data van de G4 adv's en (en later ook die van de politie) gekoppeld aan het dashboard.

Vraag 5:

Kunt u de ketenaanpak toelichten die is opgezet voor de ondersteuning van slachtoffers van discriminatie, evenals de preventieve maatregelen die worden genomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Slachtoffers van discriminatie worden indien gewenst door RADAR bijgestaan en ondersteund nadat zij melding doen: samen wordt er naar een oplossing gezocht. Dat kan zijn bemiddeling, juridisch advies of anderszins.

Daarnaast heeft RADAR n.a.v. de pilot netwerkregie 2023-2024 76 Rotterdamse maatschappelijke organisaties benaderd om bewustwording over discriminatie te vergroten en hen aan te moedigen om melding te doen bij signalering van discriminatie. Hiervoor zijn contactfunctionarissen benoemd, die binnen de eigen organisatie een sleutelrol hebben bij het signaleren en medewerkers ondersteunen bij discriminatie. RADAR helpt hen sinds september 2024 met praktische tips, handelingsperspectief (stappenplan) en een toolkit. De pilot netwerkregie van RADAR heeft geleid tot versterking van de reguliere inzet van RADAR met:

- voortzetten van voorlichting over discriminatie in Rotterdam, bekendheid RADAR, meldingsmogelijkheden;
- inzetten van getrainde contactfunctionarissen bij organisaties, zodat zij adequaat kunnen omgaan met discriminatie binnen de eigen organisatie;
- Opvolging geven aan meldingen door betrokken organisaties te bezoeken.

Vraag 6:

Kunt u het lobby-proces, zoals genoemd in het actieplan 'Samenleven in één Stad', inzichtelijk maken voor meer precieze registratie bij RADAR, politie, College van de Rechten van de Mens en OM met betrekking tot de uitsplitsing van discriminatie op basis van religie. Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Rotterdam heeft samen met de overige G4 steden een lobby ingezet voor meer precieze registratie van discriminatiemeldingen -in reactie op de brief van minister de Jonge van 20 december 2023, waarin de landelijke stelselherziening van de adv's is aangekondigd.

Hiermee krijgen we beter zicht op de aard en omvang van verschillende vormen van discriminatie en waar die plaatsvindt. De G4 is nog in afwachting van de hoofdlijnennotitie en zal daar haar reactie op geven.

De politie krijgt vanaf 2025 een nieuw registratiesysteem waarmee de discriminatiecijfers preciezer geregistreerd worden. Dat betekent dat men voortaan bijv. bij discriminatie op grond van godsdienst moslimdiscriminatie apart uit kan splitsen.

Vraag 7:

Hoe worden islamofobe incidenten vervolgd? Is er data beschikbaar die inzicht geeft in de vervolging van deze gevallen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De strafrechtelijke vervolging van islamofobe incidenten is bij ons en RADAR niet bekend. Wel kunnen we u inzicht geven in hoe meldingen gerelateerd aan moslimdiscriminatie opvolging hebben gekregen bij RADAR.

In 2023 waren er 22 meldingen van inwoners van Rotterdam over moslimdiscriminatie. Meerdere meldingen (zeven) gingen over de bedreiging van een advocate. Zestien van de meldingen zijn enkel geregistreerd, in zes meldingen is advies/informatie gegeven, eenmaal is bemiddeld en eenmaal is de melder doorverwezen.

In de eerste helft van 2024 zijn er 37 meldingen van inwoners van Rotterdam over moslimdiscriminatie bij RADAR binnengekomen. Een aanzienlijk deel van deze meldingen (24) ging over uitspraken van een politica in een tv-programma. Van de 37 meldingen zijn er 25 enkel geregistreerd en in twaalf meldingen is advies/informatie gegeven. Nog niet alle meldingen zijn afgesloten, wat betekent dat er in de lopende dossiers melders mogelijk nog op andere manieren worden ondersteund.

Vraag 8:

Wat zijn de bevindingen van de stadsmarinier anti-discriminatie en racisme met betrekking tot de toename van moslimdiscriminatie?

Antwoord:

De stadsmarinier onderhoudt goede contacten met onder meer SPIOR, RADAR en de politie over ontwikkelingen op het gebied van discriminatie. Waar nodig onderneemt hij acties en vervolgstappen. De stadsmarinier herkent de signalen van ervaren moslimdiscriminatie in onze stad. Zo is, zoals beschreven bij vraag 2, op basis van deze signalen die mede via hem zijn opgepikt, een gesprek georganiseerd met de Vereniging Nederlandse Banken, enkele banken en een ervaringsdeskundige over ervaren discriminatie door veelal islamitische Rotterdammers en organisaties.

Vraag 9:

Kunt u aangeven wat de status is van het keurmerk voor verhuurders die het goede voorbeeld geven in het tegengaan van woningmarktdiscriminatie (motie Keurmerk voor keurige verhuurders [23bb001359])? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

In de Wet goed verhuurderschap staan regels van goed verhuurderschap voor verhuurders en verhuurmakelaars, die onder meer gaan over het hanteren van een helderde en transparante selectieprocedure, het gebruiken en communiceren van objectieve selectiecriteria bij het openbaar aanbieden van woon- of verblijfsruimte en het motiveren van de keuze voor de gekozen huurder aan de afgewezen kandidaat-huurders. In het verlengde daarvan en in lijn met de aangenomen motie 'Keurmerk voor keurige verhuurders' (23bb001359) verkennen we de invulling van een keurmerk. We zijn hiervoor in gesprek met verschillende certificatie stichtingen over de uitwerking van toetsingscriteria, de doelgroep en wat we concreet verstaan onder 'goed verhuurderschap'. We verkennen ook de mogelijkheid om reeds bestaande keurmerken uit te breiden (bijv. op gebied van veilig verhuren en tegengaan van ondermijning). Daarmee wordt een keurmerk breder en effectiever. De verhuurbranche vindt dit een goede manier om zich positief te kunnen onderscheiden. We verwachten u in de loop van 2025 verder te kunnen informeren hierover.

Vraag 10:

Welke maatregelen neemt de gemeente Rotterdam om de groei van discriminatie en racisme, als gevolg van de onmenselijke anti-moslimretoriek in Europa, te bestrijden, vooral gezien de recente conflicten in het Midden-Oosten?

Antwoord:

Het college erkent dat maatschappelijke en (geo)politieke ontwikkelingen weerslag kunnen hebben op onze samenleving in Rotterdam en extra voeding kunnen bieden voor haat, polarisatie en discriminatie. Dit is onwenselijk. Deze ontwikkelingen onderstrepen het belang van een stevige inzet op antidiscriminatie en preventieve maatregelen om wij-zij denken en intolerantie tegen te gaan. Daar staat dit college voor. Met het Samenlevenbeleid geven we hier uitvoering aan. Bijvoorbeeld via de periodieke contactmomenten en gesprekken die we onderhouden met joodse en Palestijnse gemeenschappen, waar de burgemeester en wethouder Samenleven nauw bij betrokken zijn.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten